

ת"פ 17595/02/18 - מדינת ישראל נגד נסים לסרי 2. דורון ברבי 3. שחר דנגוט 4. רונית לסרי 5. בי.סי.סי. תקשורת בע"מ 6. חרבת זר"ד שירותי תוכנה בע"מ

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 17595-02-18 מדינת ישראל נ' לסרי ואח'
תיק חיצוני:

מספר בקשה: 144

בפני	כבוד השופטת דנה מרשק מרום
מבקשת	מדינת ישראל
נגד	
משיבים	1. נסים לסרי 2. דורון ברבי 3. שחר דנגוט 4. רונית לסרי 5. בי.סי.סי. תקשורת בע"מ 6. חרבת זר"ד שירותי תוכנה בע"מ

החלטה

1. עניינה של החלטה זו בבקשת ב"כ המדינה לאישור גביית עדויות של עדי תביעה באמצעות מערכת טלוויזיה סגורה בינלאומית (להלן: "וידאו קונפרנס"), אשר הוגשה במקורה לגבי עדי תביעה 41, 55, 70, 71, 72 ו- 94, ולפי סעיף 47 לחוק עזרה משפטית בין מדינות, התשנ"ח - 1998 (להלן: "החוק") ותקנה 15 לתקנות עזרה משפטית בין מדינות, התשנ"ט - 1999 (להלן: "התקנות"). הבקשה המקורית הוגשה על רקע התפשטות מגפת הקורונה (ביוני 2021), ומאז התקיימו מספר דיונים, במהלכם נדרשה התביעה להעמיק בדיקותיה וכן הוחלט להמתין עם ההכרעה לאחר עדות עד המדינה בתיק.

2. לאחר כל אלו, משנסתיימו הבירורים והתקבלה רשימה מסודרת של עדי התביעה שצפויים להעיד, הבקשה העדכנית הרלבנטית עניינה בהעדת עדים מסלובקיה: ע.ת. 69 - וורה סווקובה מבנק ספורטילנה, וכן עדי תביעה 70 - 73 Stefan Cikes Sr., Stefan Cikes Jr.

Matush Harcharick, Daniel Kretoovich. באשר לארבעה עדים אלו ייאמר, כי המדובר באזרחים סלובקים המתגוררים בסלובקיה, ואין מחלוקת כי המדובר בעדים מהותיים שעדויותיהם חיוניות להוכחות עובדות כתב-האישום.

3. לאחר קיום דיון ראשוני בנובמבר 2021, במהלכו עלה הצורך בהעמקת הבירורים על-ידי נציגי

המדינה, נמסר לי, כי אנשי המחלקה הבינלאומית בפרקליטות המדינה פנו לעמיתיהם בסלובקיה, אשר עמדו בקשר עם עדי התביעה הסלובקים, ואלו מסרו כי אינם מוכנים להגיע לישראל כדי להעיד, ויהיו מוכנים להעיד רק באמצעות וידאו קונפרנס (ראו הודעה ובקשה שהוגשה בסוף נובמבר 2021).

4. בדיון האחרון שהתקיים בסוגיה זו ביום 8.11.22 הכרעתי, כי לא קיימת עמדה עדכנית ברורה דיה לגבי עדת תביעה 69 - ורה סווקובה, שהיא נציגת בנק, וכן לגבי עדים נוספים המצויים בארצות שונות, ועל כן החלטתי זו לא תתייחס אליהם בשלב זה.

5. עם זאת, הוגש מכתב מיום 20.9.22, עליו חתום התובע האיזורי JUDr. Pavol Matija (להלן: "המכתב"), ממנו עולה, כי ארבעת עדי התביעה הסלובקים הנ"ל עומדים על סירובם להגיע לישראל כדי להעיד, אך ניתן להעידם באמצעות וידאו קונפרנס על-פי החוק והתקנות, בהתאם לפניה שתוגש על-ידי נציגי מדינת ישראל.

6. מספר טיעונים עלו במהלך הדיון האחרון שהתקיים לפניי, כאשר הובררו האופציות הקיימות מבחינה טכנית, ואף אפשרתי להגנה לשקול את עמדתה באשר לאופן ההעדה הרצוי של עדי תביעה מרכזיים אלו - האם בדרך של חיקור דין או גביית עדויות בדרך של וידאו קונפרנס, כפי שביקשה התביעה. הובהר על-ידי, שאשקול את הדרך שתפגע במידה הפחותה ביותר בזכויות הנאשמים, מתוך ידיעה שמדובר בעדי תביעה מהותיים.

7. בסופו של יום, עמדת באי-כוח הנאשמים (בעל-פה ובכתב) היא, כי לא הומצאו די נתונים מבוססים בדבר עמדת העדים לגבי הגעה לישראל, כלל לא ברור אם העדים יסכימו להעיד בארץ מוצאם, והפסיקה שהוצגה על-ידי המדינה כדי לתמוך בבקשה מצביעה על כך, שבתי-המשפט נענו לבקשות מעין אלו רק לגבי אזרחים ישראלים שנבצר מהם, מסיבה כזו או אחרת, להגיע לישראל לצורך שמיעת עדויותיהם. על כן, ב"כ הנאשמים עומדים על מתן אפשרות חקירה אפקטיבית של עדים אלו באמצעות הבאתם ארצה לצורך העדות בישראל. עוד נטען, כי המדובר בתיק רחב היקף המכיל מסמכים רבים, בשפות שונות, קיים קושי טכני בהצגתם תוך כדי תרגום, ועל כן העדתם באמצעות חיקור דין או וידאו קונפרנס תהווה פגיעה מהותית בהגנת הנאשמים.

דין והכרעה

8. אין מחלוקת, שדרך המלך המבטיחה באופן מיטבי את זכויות הצדדים ואת יכולתו של בית-המשפט להתרשם מהעדים, היא באמצעות גביית העדות באופן ישיר, באולם בית-המשפט הדן בהליך, בנוכחות פיסית של כל המעורבים בו, ובאופן שמאפשר לב"כ הנאשמים להציג מסמכים לעדים מבלי שיהיו תלויים באחרים (ראו, בשינויים המחויבים: רע"א 7998/18 כהן נגד חברת החשמל לישראל בע"מ (5.3.19), בפסקה 15).

9. עם זאת, בתי-המשפט נתקלו במהלך השנים בסיטואציות בהן עד מהותי הנדרש לצורך מתן הכרעה בהליך פלילי או אזרחי, שווה מחוץ לגבולות המדינה, ומטעמים מגוונים אינו מעוניין או אינו יכול להתייצב פיסית לפני בית-משפט בישראל. מענה לסיטואציות אלו מצוי בסעיפים 13 ו- 14 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א - 197 (להלן: פקודת הראיות).

10. בהקשר הפלילי, סעיף 14 לפקודת הראיות יצר מנגנון של "חיקור דין" שנועד להכשיר כראיה עדות שנגבתה מחוץ לתחומי ישראל לצורך הליך פלילי בישראל. התנאים שנקבעו בפסיקה לקבילותה של עדות שהתקבלה בדרך של "חיקור דין" הם אלו:

א. על העדות להיות חיונית;

ב. העדות נגבתה מחוץ לתחום השיפוט של ישראל מכוח אמנה, הסכם או דין;

ג. קיימת סיבה מספקת להיעדרו של העד שהעיד במסגרת חיקור הדין או שמתכוונים לגבות את עדותו.

פרשנות תנאי זה שנויה במחלוקת בין ב"כ הצדדים המופיעים לפניי; הכרעתי היא, שהצדק עם התביעה כי על-פי הפסיקה, אין חשיבות לסיבה העומדת בבסיס העדרו של העד, או סירובו להגיע לישראל (ראו: ע"פ 440/87 **חדד נגד מדינת ישראל**, פ"ד מג(1) 793 (1989), בעמ' 808). ייאמר עוד בעניין זה, כי אם יידרש טעם מיוחד או משכנע להיעדרו של העד מדוכן העדים בישראל, "**נמצא עצמנו חוטאים להליך הפלילי ומונעים מבית-המשפט 'לרדת לחקר האמת'...**" (מתוך החלטתו של כב' השופט שהם בת.פ. (מחוזי תל-אביב) 40123/04 **מדינת ישראל נגד גונן שגב** (19.1.05)).

ד. יש לעשות כל הדרוש במדינה הזרה על-מנת לאפשר לנאשם או לבאי-כוחו לחקור את העד.

11. סעיף 47 לחוק מאפשר גביית עדות בתחומה של מדינה זרה לצורך הליך פלילי המתנהל בישראל, בכפוף להסכם בין המדינות, ובכפוף לכך שבית-המשפט אישר שהראיות דרושות לצורך הליך משפטי בישראל.

12. מן הכלל אל הפרט: אין מחלוקת, שהעדויות של ארבעת העדים הסלובקים חיוניות, וכי ניתן יהיה לגבות עדויותיהם מכוח אמנה/הסכם בין ישראל לסלובקיה. איני נדרשת בשלב זה להכריע בטענה אשר הועלתה על-ידי ההגנה, לפיה ייתכן שהעדים יעמדו בסירובם להעיד או לא יתייצבו לגביית העדות שלהם בסלובקיה. התביעה המקומית או התביעה בישראל ישקלו את צעדיהם ככל שהדבר אכן יתרחש, בהתאם לדין. כמו-כן, לנוכח הפסיקה הברורה אותה פירטתי לעיל, הצהרות העדים אשר הובאו על-ידי

התביעה המקומית בסלובקיה לפיהן אין בכוונתם להגיע לישראל לצורך מתן עדות מספיקה היא, ואיני צריכה להשתכנע כי בפי העדים סיבה מספקת לעמדתם זו. די, אם כן, בבדיקות אשר כבר נעשו על-ידי רשויות התביעה הסלובקיות בשנה שעברה וכן בבדיקה העדכנית מספטמבר 2022, המתועדת במכתב, כדי לבסס עמידה בתנאי השלישי שפורט לעיל.

13. לעניין אופן ההעדה ייאמר, כי עם התפתחות הטכנולוגיה, נקבע בפסיקה כי יש לבכר את המנגנון של עדות בווידאו קונפרנס על-פני "חיקור דין", שכן הוא מקרב את העדות במהותה לעדות הנמסרת לפני בית-המשפט (ראו, למשל: ע"פ 7900/11 **רייפמן נגד מדינת ישראל** (11.2.13), פסקה ג' לפסק-דינו של כב' השופט (כתוארו אז) רובינשטיין)). המתווה לשמיעת עדות באופן האמור קבוע בתקנה 15 לתקנות, וכמובן שעל התביעה להסדיר מבעוד מועד את כל התנאים הקבועים בתקנה זו. כך, ניתן יהיה לקיים את הדיון כאשר העדים מצויים בסלובקיה, אך חקירתם נעשית בידי הצדדים המצויים בבית-המשפט בישראל, ובשונה מהליך של "חיקור דין", מתבצעת החקירה באופן אשר מאפשר לי להתרשם באופן בלתי אמצעי מהעדים תוך שמירה על זכות הנאשמים לקיום הליך הוגן.

14. כמובן שאין בכך כדי למנוע מב"כ הנאשמים להעלות טענות בדבר משקל העדות בסיכומים, בהתאם להתפתחויות.

15. מאחר וכבר בוצעו כל הבדיקות האפשריות מול העדים, **אני מתירה לתביעה לפעול לגביית העדויות של עדי תביעה 70 - 73: Stefan Cikes Sr., Stefan Cikes Jr.**

Matush Harcharick, Daniel Kretoch באמצעות וידאו קונפרנס כמבוקש, על-פי סעיף 47 לחוק ותקנה 15 לתקנות. על התביעה לדאוג, כמובן, לכל הסידורים הדרושים בסלובקיה ובישראל לשמיעת העדויות באופן המיטבי, ולתאם את שמיעת העדויות מול יומן בית-המשפט.

16. בנוסף, ב"כ הנאשמים נדרשים להעביר לתביעה (עם העתק לבית-המשפט), **תוך 14 יום**, את עמדתם באשר לצורך להעיד את העדים המצויים בחו"ל, המפורטים בסעיפים ד' ו - ה' להודעת המאשימה שהוגשה ביום 6.11.22 (בקשה 143), או שניתן יהיה להגיש ראיות בהסכמה.

בהתאם לכך, התביעה תידרש לערוך בדיקה עדכנית באשר להתייצבות העדים בארץ, ותהיה רשאית להגיש בקשות מתאימות במידת הצורך בצירוף תיעוד מתאים בהתאם לפסיקה.

הסניגורים יודיעו בנוסף, גם כן **תוך 14 יום**, את עמדתם באשר לצורך להעיד את יתר העדים שנמצאים בישראל או שניתן יהיה להגיש ראיות בהסכמה.

17. **קובעת ישיבות נוספות לשמיעת ראיות לימים: 29.3.23, 8.3.23, 10.1.23, 4.1.23. כל הישיבות יתקיימו בין 9:30 - 16:00. יש להזמין הקלטה.**

18. המזכירות תוודא שהחלטה זו הומצאה לב"כ הצדדים, וכן יש לעדכן את היומן.

ניתנה היום, ה' כסלו תשפ"ג, 29 נובמבר 2022, בהעדר
הצדדים.